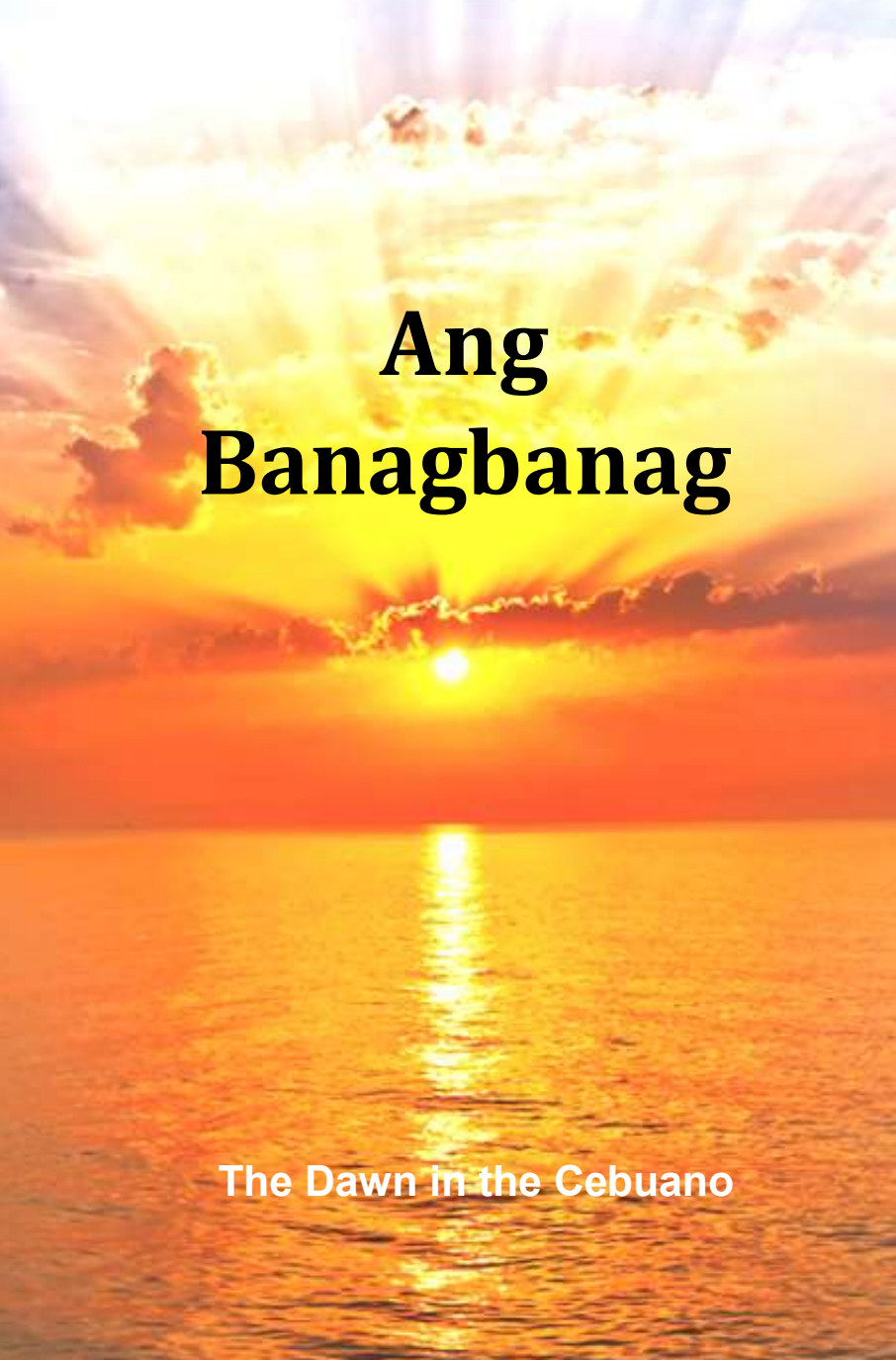

Ang Banagbanag

The Dawn in the Cebuano

Septyembre 2019

Ang Panan-awon sa Kamatuoran Dili Magdugay

“Ang panan-awon alang pa sa natudlong panahon, apan sa katapusan kini mosulti, ug dili mamakak: bisan kini naghulat, maghulat kini; tungod kay kini tinuud nga moabut, kini dili magdugay.”
—Habakkuk 2: 3

Si Habakkuk nag-alagad sa duha ka tribo nga gingharian sa Juda ingon usa ka propeta sa wala pa kini gidala sa Babilonya. Ang nasud anaa sa kagubot niana nga panahon, ug ang libro nga nagdala sa ngalan ni Habakkuk nagpresentar sa iyang mensahe piannagi sa diyologo, diin nakita nato ang propeta nga nagpangutana ug nakadawat sa mga tubag gikan sa Ginoo.

Ang una nga pangutana ni Habakkuk sa Ginoo may kalabutan sa kahimtang sa Juda diin siya gilibutan. Gikutlo nato: “O Yahweh, hangtod kanus-a ako mosangpit, ug dili ka mamati! bisan ang pagtu-aw kanimo sa pagpanlupig, ug ikaw dili makaluwas! Ngano nga gipakita mo kanako ang kasal-anan, ug gipakita mo kanako ang kaguol? kay ang pagkalaglag ug pagpanlupig ania sa akong atubangan: ug adunay nagbangon nga pagkabingkil ug panaglalis. Tungod niini ang Kasugoan walay gahum, ug ang paghukom dili mawala: kay ang dautan nagalibut sa matarung; busa ang sayup nga paghukom nagpadayon.”- Hab. 1:2-4

Dinhi atong nasabot ang mapait nga kasakit ni Habakkuk, nga gipahinabo sa kadaghanan nga kon diin nga daw ang Ginoo wala’y gihimo sa bisan unsang daotan nga nahitabo sa nasud. Samtang namalandong kita niini mahibal-an nato ang pagbati sa mga matarong nga mga tawo sa tanan nga kapanahonan, bisan hangtod karon, ingon usab sila naningkamot nga masabtan kung nganong gitugotan sa Diyos ang daghang kadaut ug inhustisya nga magpadayon sa kalibutan. Ang hilisgutan ngano nga gitugotan sa Dios ang daotan adunay usa ka prominente nga lugar sa mga hunahuna ug mga kasingkasing sa tanan nga gusto nga makakita sa mga kahimtang sa kalibutan nga labi ka

maayo sa kaniadto.

Ang Dios mitubag kang Habakuk sa niini nga punto. “Tan-awa kamo taliwala sa mga nasud, ug magtan-aw, ug kahibulongan nga katingalahan: kay magbuhat ako usa ka buhat sa inyong mga adlaw, nga dili kamo motoo, bisan gisuginlan kamo. Kay, ania karon, bangonon ko ang mga Caldeanhon [ang mga taga-Babilonia], kanang mapait ug madali nga nasud, nga magalakaw latas sa gilapdon sa yuta, aron manag-iy sa mga puloy-anan nga dili ila. Mahadlok sila ug makalilisang: ang ilang paghukom ug ang ilang dignidad maggikan sa ilang kaugalingon. Ang ilang mga kabayo usab labi ka matulin kay sa mga leopardo, ug labi ka mabangis kay sa mga lobo sa kagabhion: ug ang ilang mga magkakabayo nagkatibulaag, ug ang ilang mga magkakabayo naggikan sa halayo; sila molupad ingon sa agila nga nagdali sa pagkaon. Moabut silang tanan alang sa pagpanlupig: ang ilang mga nawong ibugwak ingon sa hangin sa timogan, ug ilang tigumon ang pagkabihag ingon sa balas. Ug ilang gibiyabiay ang mga hari, ug ang mga principe pagatamayon alang kanila: sila magagawi sa tagsatagsa nga malig-on nga salipdanan; kay magtapok sila ug abog, ug kuhaon kini.”- bersikulo 5-10; Isa. 13:19; 47:1

Dinhi gipatin-aw sa Ginoo ngadto kay Habakkuk nga wala niya kalimti ang dili maayo nga daotan nga kahimtang sa Juda, ug nga siya nagtinguha sa pagbuhat og usa ka butang bahin niini. Gipatin-aw niya nga buhaton niya natok niini nga kasal-anan sulod sa pagkinabuhi ni Habakkuk. Kini nga pamahayag nakahatag usa ka sukod sa paghupay alang sa propeta, tungod kay nangutana siya sa Ginoo, “Hangtud kanus-a ako mohilak, ug wala ka makadungog!” Bisan kung si Habakkuk nakadawat kasiguruhan nga ang aksyon pagahimoon batok sa pagkadautan sa Juda, wala gihapon niya masabut kung unsa ang gibuhat sa Ginoo, o ngano.

MGA PANGUTANA NI HABAKKUK

Wala mahangpan ang bug-os nga importansya sa gisulti sa Ginoo bahin sa mga Caldeanhon, usa ka “mapait ug madali nga nasud,” nga nagduaw sa kasamok sa Juda, nangutana si Habakkuk, “Dili ka ba gikan sa kahangturan, O Ginoo nga akong Diyos, akong Balaan? dili kita mamatay. Oh Jehova, imong gibutang sila aron pagahukman; ug, O kusgan nga Diyos, gitukod mo sila aron matul-id. Ikaw labi ka maputli nga mga mata kay sa pagtan-aw sa kadautan, ug dili ka makatan-aw sa kadautan: ngano nga ginatan-aw mo ang mga

malimbongon, ug gipugngan ang imong dila sa dihang gilamoy sa dautan ang tawo nga labi pang matarung kay kaniya? Ug nagahimo sa mga tawo ingon sa mga isda sa dagat, ingon sa mga nagakamang nga mga butang, nga wala’y punoan kanila?”- Hab. 1:12-14

Ang problema ni Habakkuk karon mao ang pagsabut ngano nga gamiton sa Dios ang usa ka katawhan nga labi pa ka daotan kay sa mga taga-Juda aron silotan sila. Sa iyang pagpangutana bahin niini gipasiugda niya ang pagkabalaan sa Ginoo. Ang Dios, ingon niya, mao ang iyang “Usa nga Balaan.” Bisan pa niana, ang propeta naghunahuna bahin sa pamaagi nga giingon sa Ginoo nga iyang gamiton aron mapukan ang daotan nga kahimtang sa Juda. Pagkahuman sa pagpaabut sa mga detalye sa iyang pangutana sa tibuuk nga kapitulo, si Habakkuk nagpadayon, “Ako mobarug sa akong pagbantay, ug ibutang ako sa tore, ug magbantay aron makita kung unsa ang iyang isulti ngari kanako, ug unsa ang akong itubag kung gibadlong ako.”- Hab. 2:1

Sa diha nga si Habakkuk husto nga nakahinapos nga siya kinahanglan nga “magbantay” sasa direksyon sa Dios niini nga mga butang kaysa sa pagpangutana ug pagreklamo bahin niini, ang tubag sa propeta dali nga gihatag. Siya miingon, “Ang Ginoo mitubag kanako, ug miingon: Isulat ang panan-awon, ug himoa kini nga yano sa mga lamesa, aron siya makasabot sa gibasa. Kay ang panan-awon alang pa sa usa ka natudlong panahon, apan sa katapusan kini mosulti, ug dili mamakak: bisan kini naghulat, paabuta kini; tungod kay kini sa tinuud moabut, kini dili magdugay. Ania karon, ang iyang kalag nga gibayaw dili matul-id kaniya: apan ang matarung mabuhi pinaagi sa iyang pagtoo.”- bersikulo 2-4

Kini ang tubag sa Dios kay Habakkuk kung giunsa niya paggamit ang mga daotan nga taga-Babilonya aron silotan ang Juda. Sa tinuud, ang mahitungod sa karon nga panginahanglan, kini wala’y tubag. Apan, ang gibuhay gayud sa Ginoo sa iyang tubag mao ang pag-isa sa kontrobersiya gikan sa lokal nga kahimtang niini ug ihatag kini sa tibuuk kalibutan nga aplikasyon. Sa iyang tubag kini gipakita usab nga ang mga matarung, pinasikad sa hugot nga pagtuo, ang makasabut, magmanggad, ug mabuhi pinaagi niini nga tubag.

Ang “panan-awon” nga gihisgutan sa tubag mao ang labi ka dako nga panan-awon sa kamatuoran nga nagsugod sa pag-uswag sa dihang gisulti sa Dios nga ang binhi sa babaye magadugmok sa ulo sa bitin, ug

labi pang gipalig-on pinaagi sa iyang saad kang Abraham: “Sa imo ug sa imong kaliwat panalanginan ang tanan nga mga pamilya sa yuta.”(Gen. 3:15; 22:18; 28:14) Kini ang nindot nga panan-awon sa kamatuoran nga milungtad sa mga panagna sa Daang Tugon. Nalakip sa niining maayong plano sa mga kapanahonan sa paglaglag sa tanan nga mga kadautan ang tanan nga mga indibidwal ug kolektibong mga institusyon - lakip si Satanas mismo — nga pinaagi niini ang katawhan nag-antus tungod sa sala. Nganhi kung nasabtan ang panan-awon mao ang tubag nga makita nga tin-aw kung nganong gitugotan sa Diyos ang daotan.

Gipasabut sa Ginoo ngadto ni Habakuk nga kini nga panan-awon alang sa usa ka gitudlo nga panahon. Ang propeta dili makalaum nga makasabot niini, “apan sa katapusan kini mosulti, ug dili mamakak.” Bisan kung kini ingon pa kadugay, gipasabut sa Dios, “maghulat niin” - ang panan-awon siguradong moabut sa gitakdang panahon, ug dili magdugay Kung ang hugot nga pagtuo ni Habakkuk nakasabut sa kini nga kasiguruhan, nga sa walay duhaduha, nakadawat siya usa ka dako nga paghupay gikan niini tungod kay kini magsiguro kaniya nga bisan dili niya masabtan ang gipasabut sa tanan nga gibuhay sa Dios niadto nga panahon, adunay usa ka katin-awan nga moabut sa diha nga “sa katapusan” ang panan-awon nagsulti.

Ang King James Bersyon mabasa, nga naghigot bahin sa panan-awon, “Kini moabut gayud, kini dili magdugay.” Ang Greek Septuagint nga bersyon naghubad niini, “Bisan kung siya maghulat, maghulat kaniya; kay siya sa tinuud moabut ug dili mapakyas.” Ang paggamit sa pronoun nga “siya” sa Greek Septuagint nagpasiugda nga ang sukaranan sa niining dako nga panan-awon sa kamatuoran mao ang kamatuoran nga adunay usa ka personalidad nga may kalabotan niini - ang dakung Kristo, ang Mesiyas sa saad

GIPAMATUD-AN SA BAG-ONG TESTAMENTO

Si Apostol Pablo, kinsa matinud-anon nga nagsangyaw sa ebanghelyo ni Cristo, nakasabut sa kamahinungdanon sa panan-awon nga gisaad kang Habakkuk gikan niini nga punto. Nagsulat siya sa mga taga-Hebreong Kristiyano, “Kinahanglan ninyo ang pagpailub, aron, human ninyo mabuhay ang kabubut-on sa Dios, madawat ninyo ang saad. Kay sa usa pa ka diyutay nga panahon, ug ang umabotay, moabut ug dili magalangan. Karon ang matarong mabuhay pinaagi sa pagtuo.” (Heb. 10: 36-38) Kini nga panan-awon sa kamatuoran mao ang bugtong nakapunting sa misyon ni Pablo ingon usa ka ministro ni Cristo

Pagkamakadasig nga nahibal-an nato karon, pinaagi sa katumanan sa daghang mga tagna sa Bibliya, nagkinabuhi na kita sa panahon diin ang labi nga panan-awon sa Dios labi na nga nagakatin-aw kay sa panahon ni Pablo. Tungod niini ang mga matitud-anon nga nagtan-aw karon nakasabut ngano nga gitugotan sa Diyos ang daotan. Nahibal-an usab nila nga ang katapusan sa paghari sa sala ug kamatayon nagkahiduol na, ug niana usab sila nalipay. Sa pagtapos sa paghari sa sala ug kamatayon moabut ang usa ka panahon sa kalipay nga diin wala na ang kamatayon, kasubo, paghilak, o bisan unsang kasakit. (Pin. 21:1-4) Pagkahalangdon sa pagpuyo sa panahon nga nagsulti ang panan-awon. Samtang wala pa moabut ang panahon, nahibal-an nato nga kini nga panahon nagkaduol na kung kanus-a, ingon sa gisulat ni Propeta Habakkuk sa ulahi, “Ang yuta mapuno sa kasayuran sa himaya ni Jehova, ingon nga ang mga tubig nagatabon sa dagat.” - Hab. 2:14.

PAG-AMPO NI HABAKKUK

Kadaghanan sa ikaduha ug ikatulo nga mga kapitulo sa Habakkuk mao ang pagsaway batok sa pagkadautan ug mga daotan nga mga tawo. Sa bersikulo 20 sa kapitulo 2, bisan pa, gihatagan kita sa Dios og kasiguruhan nga wala siya nawad-an sa pagkontrolar sa pagtugot sa dautan. Atong mabasa: “Ang Ginoo anaa sa iyang balaan nga templo: pahiluma ang tibuuk nga yuta sa iyang atubangan.” Pagkamapasaligon nga kini naamgohan nga bisan unsa pa kadaghan ang pagkadaotan sa tibuuk kalibutan, wala mawad-an ang Dios sa pagkontrolar sa maong kahimtang

Nabatyagan ni Habakkuk nga, bisan pa sa tanan nga hulga sa Ginoo ug pagsubli sa pagkadautan nga iyang gipresentar, sa tukma nga panahon ang panan-awon sa Dios isulti. Ug ang gisaad nga bantugan nga Mesiyas, kauban ang iyang mga kaubanan, mag-mugna sa kalinaw ug pagkamatarong sa tibuuk yuta, ug unya mapuno sa tukma nga kahibalo ug pagsabut sa Ginoo ug sa iyang plano.

Bisan pa, si Habakkuk, sama sa kadaghanan sa mga matarong nga mga tawo sa Dios sa mga katuigan, wala’y pailob. Nahibal-an niya nga ang Ginoo adunay kaarang sa pagpugong sa tibuuk nga kahimtang sa bisan unsang oras nga iyang gusto, ug dili makita ang panginahanglan nga maghulat alang sa umaabot nga adlaw nga kini mahinabo. Ingon niini ang among pag-ampo, “Oh Jehova, nabati ko ang imong sinultihan, ug nahadlok ako: Oh Jehova, buhia ang imong buhat sa taliwala sa mga tuig, sa taliwala sa mga tuig ipahibalo; sa kasuko

hinumdomi ang kaluoy. - Hab. 3:2

Una sa pag-ampo ni Habakkuk mao ang iyang pag-ila sa kahadlok sa diha nga gipadayag sa Dios kaniya ang mga katalagman nga moabut sa dili madugay sa nasud. Tingali gibati niya nga dili siya makalahutay bisan ang pagtan-aw kung unsa ang may kalabutan niini, busa siya nag-ampo sa Ginoo, “Himua ang imong buhat sa taliwala sa mga katuigan, sa taliwala sa mga katuigan ipahibalo; sa kapungot hinumdomi ang kaluoy.” Sa ato pa, ingon siya nangayo sa Diyos nga dili maghulat alang sa usa ka halayo nga umaabot nga panahon diin ipadayag ang iyang kaugalingon pinaagi sa panan-awon nga unya isulti. Ang pamahayag sa propeta mahimo’g usa ka hangyo alang sa Ginoo nga mahaw-as ang daotan nga kahimtang sa kalibutan dayon, tapuson kini, ug ipahimutang ang pagkamatarong. Ngano nga langanon pa man ang ingon nga usa ka mahimayaon nga sangputanan? Naghunahuna tingali si Habakkuk.

Hinuon, dili kini ang kabubut-on sa Ginoo. Nahibal-an niya nga adunay milyon-milyon nga mga tawo nga dad-on sa kalibutan nga makabenepisyo sa kasinatian sa daotan. Nahibal-an niya nga siya adunay kaarang sa pag-abut sa panahon, pinaagi sa gingharian sa Mesiyas, sa pagpahiuli sa mga nag-antus ug namatay karon, ug nga ang tanan makadawat sa iyang panalangin ug ang iyang himaya mapuno sa yuta.

SI HABAKUK NISUGILON PAG-USAB

Human mahibal-an ang tanan nga mga katalagman nga ihampak sa Ginoo ngadto sa mga daotan, si Habakkuk, miingon, “Sa akong nadungog, ang akong tiyan mikurog; ang akong mga ngabil mikurog sa tingog: ang pagkadunot nakasulod sa akong mga bukog, ug ako nagkurog sa akong kaugalingon, aron ako makapahulay sa adlaw sa kasamok: sa pag-abot niya sa mga tawo, siya pagasalakay sila sa iyang mga tropa.”- Hab. 3:16

Bisan pa sa mga pag-antos ni Habakkuk, gipadayon niya ang iyang pagsalig sa Diyos ug gipahayag ang iyang kasiguruhan nga bisan unsa ang nahitabo, siya maglipay sa Ginoo. “Bisan ang kahoy nga higuera dili mamulak, ni adunay bunga diha sa mga ubasan; ang paghago sa olibo mapakyas, ug ang umahan dili magahatag mga karne; ang panon pagaputlon gikan sa panon, ug walay mga panon sa mga toril: Bisan pa ako magakalipay kang Jehova, magakalipay ako sa Dios sa akong

kaluwasan.”- bersikulo 17,18

Pagkamakapasubo kini nga pagpahayag sa pagsalig sa Ginoo! Kini labi ka labi ka katingalahan kung naamgohan nato nga kaniadto si Habakuk nagpahayag nga siya nahadlok tungod sa iyang nadungog nga gisulti sa Dios. Ang iyang “tiyan nagkurog,” ang iyang “mga ngabil mikurog” sa tingog sa Ginoo. Ang “Pagkahimugso” misulod sa iyang mga bukog, ug siya "mikurog." Gipahayag niya ang usa ka tinguha nga “magpahulay sa adlaw sa kasamok,” dayag nga nagtumong sa pagpahulay sa pagtulog diha sa kamatayon.

Bisan tuod wala kaayo nahibal-an ang bahin sa personal nga kinabuhi ni Habakkuk, gihunahuna siya nga usa ka mag-uuma. Sa iyang pagpahayag sa pagsalig sa Ginoo gipasabut niya ang tanan nga mga butang nga pagaatiman sa usa ka mag-uuma. Mahimong mapakyas ang iyang mga kahoy nga igos; wala nay bunga sa punoan sa ubas; ang paghago sa olibo mahimo’g mapakyas, ug ang umahan dili makahatag pagkaon; ang mga panon pagaputlon gikan sa toril; wala’y baka sa mga kuwadra. Sa tanan nga mga butang nga nagakahitabo sa kinabuhi sa usa ka mag-uuma ingon nga gamay na lang ang mabilin, apan bisan pa niini si Habakuk nipadayag, “Bisan pa magakalipay ako sa Ginoo, magakalipay ako sa Dios sa akong kaluwasan.”

Kini usa ka kalipay sa pagsimba ug pag-alagad sa Dios ubos sa maayong mga kondisyon, apan ang tinuud nga pagsulay sa atong hugot nga pagtuo ug debosyon kaniya naggikan sa kalisdanan. Kang Habakkuk kita adunay usa ka maayo nga panig-ingnan sa kung unsa ang kinahanglan nga atong kinaiya kung tugutan sa Ginoo ang mga pagsulay ug pagsukod nga moabut kanato. Kung magmalipayon kita sa kadaghan sa maayong mga butang nga iyang gihatag karon, malipay ba usab kita sa Diyos sa atong kaluwasan ugma, kung tingali ang pipila sa mga maayong butang ang mawala? Kinahanglan nga makahimo kita, labi na tungod kay nagkinabuhi kita sa panahon nga nagsulti ang panan-awon sa kamatuoran, ug ang presensya sa Anak sa tawo nga nakapahimo kanato nga makita ang himaya sa mahimayaon nga plano sa Dios— “ang walay katapusan nga katuyoan nga iyang gilaraw sa Si Kristo Jesus nga atong Ginoo.”- Efe. 3:11 ■

Giluwass sa Diyos si Lot

Yabeng Bersikulo:

“Sa gilaglag sa Dios ang mga lungsod sa kapatagan, nahinumdom siya kang Abraham, ug iyang gikuha si Lot gikan sa katalagman nga nagpukan sa mga lungsod nga gipuy-an ni Lot.”

—Genesis 19:29,

Pinili nga Kasulatan:

Genesis 19:15-29

Da dihang gisunod ni Abram ang mando sa Diyos sa pagbiya sa Haran ug pagbiyahe sa yuta sa Canaan, ang iyang pag-umangkon nga si Lot niuban usab. Ang matag usa kamila adunay kaugalingon nga mga panon sa hayop ug baka, apan ang Canaan “ang yuta dili makasuporta kanila samtang sila nagpabilin nga maghiusa” ug nahitabo “ang panag-away tali sa mga magbalantay sa kahayupan ni Abram ug mga magbalantay sa kahayupan ni Lot.” Aron malikayan ang mga kalisdanan, si Abram mihukom nga sila magbulag, ug bisan nga kung siya ang mas magulang nga miyembro sa pamilya, iyang gihatagan una si Lot sa pagpili kung asa nga yuta mopuyo. Gipili ni Lot ang “bug-os nga kapatagan sa Jordan” nga adunay “maayo nga tubig,” bisan kini nagpasabot ang pagpuyo duol sa lungsod sa Sodoma, diin ang mga tawo “daotan ug nakahimog pagpakasala batok sa Ginoo.” - Gen. 12:1-5; 13:1-13

Sa ulahi, gipahibalo sa Dios si Abraham, nga ang iyang ngalan giilisan gikan kang Abram, nga ang Sodoma ug ang mga lumulupyo niini pagalaglagon tungod sa ilang pagkadautan. (Gen. 18:17-32) Wala madugay pagkahuman, samtang naglingkod si Lot sa ganghaan sa Sodoma, nagpadala ang Diyos og duha ka mga anghel ngadto kaniya. Sila miingon kaniya, “Atong laglagon kining dapita. Ang singgit sa Ginoo batok sa mga tawo niini labi ka dako.” “Sa pag-abut sa kaadlawon, giaghat sa mga anghel si Lot, nga nag-ingon, Pagdali! Kuhaa ang imong asawa ug ang imong duha ka anak nga babaye nga ania dinhi, aron dili ka mawala sa dihang silotan ang lungsod.”- Gen. 19:1,12-15

Nagduha-duha si Lot sa pagbiya, busa ang mga anghel “mikapot sa iyang kamot ug mga kamot sa iyang asawa ug sa iyang duha ka anak nga babaye ug gidala sila nga luwas sa gawas sa lungsod, kay ang Ginoo maloloy-on kanila.” Usa sa mga anghel miingon, “Ayaw ug

tan-aw sa likod, ug ayaw paghunong bisan diin sa kapatagan! Kumalagiw kamo sa mga bukid aron dili kamo malaglag!” Bisan pa niana, si Lot mitubag, “Dili ako makakalagiw ngadto sa mga bukid; ang kalamidad moabot nako, ug mamatay ako.” Gihangyo ni Lot nga moadto sa kanait nga gamay nga lungsod sa Zoar, ug gihatag ang iyang gusto. Pag-abot niya sa Zoar, gilaglag sa Diyos ang Sodoma ug Gomorra, apil na ang tanan nilang mga molupyo.” Apan ang asawa ni Lot milingi sa likod, ug nahimo siyang haligi nga asin.” - bersikulo 16-26

Sa niini nga leksyon si Abraham gihulagway niadtong nagpadayon sa ilang pagkamatitud-anon sa Dios sa mga kalisdanan ug pagsulay sa kinabuhi. (Gal. 3:9) Ang Sodoma ug Gomorra nagrepresentar sa kahakog, daotan, ug pagkadunot sa “karon daotan nga kalibutan,” nga hapit nang matapos sa Diyos. (II Ped. 3:7) Bisan pa ang tanan nga mga lumulupyo sa Sodoma ug Gomorra gilaglag, sa Mesiyanikong gingharian silang tanan banhawon sa yuta ug hatagan kahigayonan nga mahibal-an ang pagkamatarong, ug kung masinugtanon, hatagan sa kinabuhing dayon. — Lucas 10:12

Gihubit ni Pedro si Lot ingon nga usa ka “matarong nga tawo.” (II Ped. 2:7,8) Bisan pa, si Lot nagkompromiso usab ug nakahimog pipila ka seryoso nga sayup aron mahimong materyal nga mauswagon. Ang mga sumusunod sa Ginoo kinahanglan mag-amping nga dili ikompromiso ug dawaton ang bantog nga mga kinaiya ug dili maayo nga mga sumbanan nga gisagop sa mga tawo. Ang pagsakup sa ingon nga posisyon uban sa pagkamatarong mahimong moresulta nga dili maayo nga hunahunaon sa kadaghanan sa atong palibut ug mahimong maghatag kanato sa yutan-ong “kauswagan.”

Bisan kung nagpanuko si Lot sa pagbiya sa Sodoma, ang Dios maloloy-on. Ang atong Langitnong Amahan maloloy-on usab kanato kung kita nakahimo mga sayup o napakyas sa pagbuhat sa iyang kabubut-on nga dalawat. Bisan pa, kinahanglan natong isugid ang atong mga sala kaniya pinaagi sa pag-ampo, pangayo’g pasaylo, ug manlimbasog sa labi nga pagtahod kaniya pinaagi sa pagsunod sa iyang pagkamatarong ug mga sugo sa atong kinabuhi. -Sal. 103: 9-18■

Petisyon ni Ana

Yabeng Bersikulo:

"Lakaw sa pakigdait, ug hinaot nga ihatag sa Diyos sa Israel kanimo ang imong gi-pangayo kaniya."

—I Samuel 1:17,

Pinili nga Kasulatan:

I Samuel 1: 9-20

Niadtong panahon sa dihang ang Israel wala pay hari, adunay usa ka tawo nga ginganlag Elkanah nga adunay duha ka asawa, si Peninnah ug Ana. Si Peninnah adunay mga anak, samtang si Ana wala. Matag tuig gidala ni Elkanah ang iyang pamilya sa Shilo aron magsimba ug maghalad sa Ginoo, naghatag usa ka bahin sa sakripisyo sa matag miyembro sa iyang pamilya. Si Elkanah naghatag og doble nga bahin alang kang Ana tungod sa iyang dako nga gugma alang kaniya. Apan, gibiyaybiay ni Peninnah si Ana tungod kay wala siyay mga anak, ug kini nga kabangis nagpadayon matag tuig, hinungdan nga si Ana naghilak ug wala mokaon. Sa katapusan usa ka tuig, hilom nga nag-ampo si Ana sa Diyos ug nanumpa nga nag-ingon, “O Ginoong Makagagahum, kung makita mo lang ang pag-antos sa imong sulugoon ug mahinumdoman ako, ug dili hikalimtan ang imong sulugoon apan hatagan siya usa ka anak nga lalaki, igahatag ko siya sa Ginoo sa tanan nga mga adlaw sa iyang kinabuhi, ug wala nay labaha nga gigamit sa iyang ulo.” - I Sam. 1:1-11

Gidungog sa Dios ang pag-ampo ni Ana ug sa pagkasunod tuig nanganak siya og usa ka anak nga lalaki, ug ginganlan niya si Samuel. (bersikulo 19,20) Ang panaad nga iyang gihimo sa Diyos, nga wala magtugot sa labaha nga modangat sa ulo sa iyang anak, mao ang panaad sa Nazareo. Kini usa ka “espesyal nga panaad, usa ka panaad sa pagbulag alang sa Ginoo.” Ingon nga bahin sa kini nga panaad, dugang sa dili pagputol sa buhok, wala’y bino nga mahubog, ni bisan unsang pagkaon gikan sa ubas. Ang usa nga nagsaad dili makigkita sa bisan unsang patay nga lawas, lakip na ang mga membro sa pamilya. — Num. 6:1-21

Sa tibuuk nga panahon ang usa ka tawo nagbutang sa ilang mga kaugalingon sa ilalum sa panaad sa mga Nazareo, ang usa ka tawo nga

“gipahinungod ngadto sa Ginoo.” (bersikulo8) Diyutay ra ang mga Israelitas nga nagbaton sa panaad sa Nazareo alang sa ilang kinabuhi. Ang Bibliya nagrekord lang sa tulo ka mga tawo - si Samson, Samuel ug Juan Bautista. (Huk. 13:5; I Sam. 1:11; Lucas 1:15) Sa susama, kadtong gipahinungod sa Ginoo sa karon nga Panahon sa Ebanghelyo gipahimangnoan, nga “magmatinud-anon hangtod sa kamatayon.” - Pin. 2:10

Ang ngalan nga Ana nagpasabut nga “pabor” o “grasya.” Gisultihan ang mga sumusunod sa Ginoo, “Pinaagi sa grasya naluwas ka pinaagi sa pagtuo; ug kana dili sa inyong kaugalingon: kini hatag sa Dios. Dili sa mga buhat, aron walay bisan kinsa nga manghambog.” (Efe. 2:8,9) Si Ana nagkinabuhi nga usa ka kinabuhi sa pag-ampo. Nag-ampo siya kung naguol siya. Nag-ampo usab siya kung siya mapasalamaton, sama sa dihang iyang gipakita ang iyang anak nga si Samuel kay Eli nga hataas nga saserdote. — I Sam. 2:1-10

Ang awthag ni Pablo mao, “Ayaw pagkabalaka bahin sa bisan unsa, apan sa tanan, pinaagi sa pag-ampo ug pangamuyo, uban ang pagpasalamat, ihatag ang imong mga hangyo sa Diyos. Ug ang kalinaw sa Dios, nga labaw sa tanan nga pagsabut, magbantay sa inyong mga kasingkasing ug sa inyong mga hunahuna diha kang Cristo Jesus.”(Fil. 4:6,7) Kinahanglan natong hingpit nga ibutang ang atong paglaum ug pagsalig sa Dios, adunay espiritu sa pagmaya , ug pag-ampo kanunay, nga naghangyo nga nahiuyon sa iyang mga saad. Sa ingon kita makabaton sa kalinaw sa Diyos, ug makahimo sa “pagpasalamat sa tanan nga mga kahimtang,” bisan unsa ang itugot nga iyang mga pagpakita. — I Tes. 5:16-18

Naghimo usa ka dakong sakripisyo si Ana sa Diyos. Gidedikar niya ang iya anak nga si Samuel nga magkabuhi sa panaad sa Nazareo nga bug-os nga dedikasyon sa Ginoo, sa tanan nga adlaw sang iya kinabuhi. Karon, ang gipahinungod nga mga sumusunod ni Kristo naghimo usab usa ka malungtaron nga panaad sa kinabuhi sa hingpit nga pagpahinungod sa Dios, lakip ang pagkahibulag sa mga “patay nga mga butang” niining daotang kalibutan. Ug hinoon, “isul-ob si Kristo,” ug ugmaron ang mga bunga ug grasya sa Balaang Espiritu. — Gal. 3:27; Efesos 4:24; Col 3:10-17■

Gihatag sa Dios ang Mana

Yabeng Bersikulo:

"Sa pagkakita niini sa mga Israel, nasig-ingon sila sa usag usa, Unsa man kini? Kay wala nila hibal-i kung unsa kini.

—Exodo 16:15

Pinili nga Kasulatan:

Exodo 16: 1-15

Samtang ang mga Israelinhon anaa sa pagkaulipon sa Ehipto, sila gidaugdaug pinaagi sa “pinugos nga pagtrabaho,” ug ang mga Egiptohanon “naghimo sa ilang mga kinabuhi sa mapait nga paghago sa ladrilyo ug mortar ug sa tanan nga mga matang sa trabaho sa uma.” (Exodo 1:11-14) Human milagrosong giluwat sa Diyos ang Israel gikan sa Ehipto, sila “mibiya gikan sa Elim ug nakaadto sa Desyerto sa Sala.” Ang Diyos adunay espesyal nga katuyoan ug tumong sa iyang pagpanguna sa natural nga Israel sa desyerto. Kini aron matudloan sila mga leksyon, kung husto nga madawat, kini mag-andam kanila sa pagsulod sa gisaad nga yuta. — Exod. 16:1; Deut. 8:2

“Sa ikaduhang bulan human sa paggawas nila sa Ehipto,” samtang didto sa desyerto, nagreklamo ang mga Israelita, nga nag-ingon, “Kon namatay lang kami sa kamot sa Ginoo didto sa Egypt! Didto kami naglingkod libut sa mga kaldero sa karne ug gikaon ang tanan nga among gusto, apan gidala mo kami sa kini nga kamingawan aron gutumon kini nga tibuuk nga katiguman.” - Exod. 16:1-3

Samtang mga ulipon sa Ehipto, ang mga Israelitas dili gyud hatagan panahon sa paglingkod libut sa “mga kaldero sa karne,” o hatagan sa “tanan nga pagkaon” nga ilang gusto. Mogawas nga sila naghinumdom sa ilang nangagi nga kinabuhi, nga gidayandayanan kini sa mga butang nga wala nahitabo. Samtang hinungdanon nga hinumdoman ang mga saad ug pagmatuod sa Diyos, mahimong peligro ang paghandum alang sa nangaging mga kahikayan sa yutan-on ug gipangandoy ang pamaagi nga “kaniadto.” Ni nga kita kinahanglan adunay daghang pagdayeg sa una, apan dili hingpit, nga mga tawo sa kalibutan nga atong kaila kaniadto.

Hinuon, magmapasalamaton kita alang sa karon, ug alang sa adlaw-adlaw nga kaayo sa Dios kanato – “Ang paglimot sa nangagi ug pag-atubang sa umaabot.” (Fil 3:13,14) Imbes nga maghunahuna sa nangagi, magmasaligon kita nga ang Dios, nga nagsugod sa usa ka maayong buhat sa kanato, magahimo niini hangtud kini mahuman. (Fil. 1:5,6) Pinaagi ni Propeta Isaias, gitudloan kita sa Dios nga “kalimtan ang mga nauna nga mga butang; ayaw pagpuyo sa nangagi.”- Isa. 43:18,19

Tungod kay wala silay pagsalig sa Diyos, nagbagulbol ang mga Israelinhon batok kang Moises ug Aaron. Nakalimtan nila kung giunsa ang pagpanalipod kanila gikan sa mga hampak sa Ehipto ug gidala sila nga luwas sa Pulang Dagat. Wala nila masabti nga wala itugot sa Ginoo nga mamatay sila sa kamingawan. Gisultihan sa Diyos si Moises nga siya “nakadungog sa mga pagngulob sa mga Israelitas” ug hatagan sila ug karne nga makakaon sa gabii ug sila “mapuno sa tinapay” sa buntag. — Exod. 16:11-12

Pagkabuntag, mga “manipis nga tinapay” ang nagpalibot sa yuta sa kampo sa mga Israelitas. Sa pagkakita niini sa mga Israelita, nangutana sila, “Unsa man kini?” Si Moises mitubag, “Kini ang tinapay nga gihatag sa Ginoo kanimo. kaon.” Gitawag sa mga Israelita ang mana nga tinapay. Matag buntag, ang tanan magtigum kutob sa ilang kinahanglanon nianang adlaw. Sa ikaunom nga adlaw sa semana sila magtigum duha ka pilo, tungod kay wala’y mana nga motungha sa adlaw nga Igpapahulay. — bersikulo 13-31

Maingon nga ang mga Israelita mamatay sa kamingawan kung dili sila magtigum sa mana matag adlaw, ang matag sumusunod ni Kristo nagsalig sa Pulong sa Dios. Pinaagi lamang sa pag-ambit kanunay niini — adlaw-adlaw — pinaagi sa pagbasa ug pagtuon niini, ug personal nga pagpadapat niini sa atong adlaw-adlaw nga kinabuhi, kita mahimong lig-on sa pagtuo ug ipadayon ang buhat sa atong pagkabalaan. — Sal. 119:97-105; Juan 17:17■

Ang mga Israelitas Nagrebelde

Yabeng Bersikulo:

“Kung nalipay ang Ginoo, pagadad-on kita niya sa kana nga yuta, usa ka yuta nga nagapaagay sa gatas ug dugos, ug igahatag niya kanato.”

—Numero 14:8

Piniling Kasulatan:

Numero 13: 25-33; 14: 1-10

Sa dihang ang Israel nagakaduol sa yuta nga gisaad sa Diyos sa ilang mga katigulangan, ang mga tawo miduol kang Moises ug miingon, “Magpadala kita ug mga tawo sa unahan aron pagsusi sa yuta ug motaho kanato.” Miuyon si Moises ug nagpili ug napulo’g duha ka lalaki, “usa ka tawo gikan sa matag tribo” sa Israel, aron magtan-aw ug magsusi sa yuta. — Deut. 1:22,23

Gisugo ni Moises ang napulog duha ka espiya nga, “Tan-awa kung unsa ang yuta ug kung ang mga tawo nga nagpuyo didto lig-on o mahuyang, diyutay o daghan. Unsang matanga sa yuta ang ilang gipuy-an? Maayo ba o daotan? Unsang matanga sa mga lungsod ang ilang gipuy-an? Gikoral ba kini o wala? Kumusta ang yuta? Mabungahon ba o dili?” Gihangyo usab niya sila nga magdala ug pipila ka bunga sa yuta. — Num. 13:18-20

Ang mga espiya milatas sa yuta sulod sa kap-atan ka adlaw. Sa Bibliya, ang usa ka yugto nga kap-atan ka adlaw kanunay nga giisip nga usa ka yugto sa pagsulay gikan sa Ginoo. (Gen. 7:12; I Sam. 17:16; Mat. 4:1,2) Pagbalik gikan sa ilang pagsuhid, ang tanan nga napulog-duha ka espiya nag-ingon nga ang yuta “nag-agay sa gatas ug dugos!” Gihatag usab nila kang Moises ang pipila ka hinog nga mga bunga nga ilang nahipos. — Num. 13:25-

Apan, ang napulo sa mga espiya miingon, “Ang mga tawo nga nagpuyo didto gamhanan, ug ang mga lungsod lig-on ug dako kaayo.” Kini nga negatibo nga taho naghimo sa kahadlok ug pagbagulbol taliwala sa mga Israelita. Ang napulo nga mga espiya nagpasulabi sa ilang taho, nga nag-ingon, “Dili kita makaatake adtong mga tawhana; sila labi ka kusgan kay kanato. ... Ang yuta nga among gisusi gilamoy ang mga nagpuyo niini. Ang tanan nga mga tawo nga among nakita

dagko kaayo. ... Ingon kami sa mga dulon sa among kaugalingon nga mga mata”- Num. 13:28,31-33; 14:1-3

Ang napulo nga mga espiya naghimo nga mamakak aron sa pagpakita nga adunay daghang mga kalisud sap ag-angkon sa maong yuta. Usa ka bakak nga pahayag mao ang, “ang mga lungsod dako, nga adunay mga paril hangtud sa langit.” (Deut. 1:28) Ang lain pa, “Nakita namo ang mga Nefilim.” (Num. 13:33) Gisulti nila kini bisan kung kini Gipasabut sa Genesis 7: 21-23 nga ang “tanang nga unod” ug “matag buhing butang,” lakip ang mga Nefilim, nalaglag sa baha.

Ang taho sa napulo ka mga espiya mao ang hinungdan nga ang mga taga-Israel nagrebelde sa Diyos. Nag-ingon dayon si Moises sa tanang nga nagtuo sa dili maayo nga taho, “Wala kamo nisalig sa Ginoo nga inyong Dios, nga nag-una kaninyo sa inyong panaw, sa kalayo sa gabii ug sa usa ka panganod adlaw-adlaw,... ug aron ipakita kaninyo ang dalan nga angay again.”- Deut. 1:26,32,33

Si Caleb ug Joshua, ang bugtong mga espiya nga naghatag ug usa ka maayong taho, nakadawat sa kapungot gikan sa mga anak sa Israel, tungod kay naghatag positibo nga pamatuod bahin sa yuta. Sa susamang paagi, ang umaabot nga klase sa simbahan sa panahon sa Ebanghelyo sa Maayong Balita, matag karon ug unya, makadawat sa kapungot sa pipila tungod kay naghatag usa ka maayo ug tinuud nga taho gikan sa Kasulatan bahin sa mga plano ug saad sa Diyos. Mahimo pa gani sila makadawat ug mga pagsaway, paglutos o pagbutangbutang sa kaugalingon nilang mga igsoon. — Lucas 21:16,17; Juan 15:18-20; II Tim. 3:12; I Pedro 3:14-

Ang Diyos mahimong naghatag ug milagrosong kaisog nga ilang gikinahanglan ngadto sa mga Israelitas aron makasulod sa yuta nga gisaad, apan wala niya kini buhata. Hinuon, gusto sa Diyos nga ang Israel magpalambo sa pagtuo ug pagsalig kaniya. Ang Langitnong Amahan nagbuhat usab sa parehas nga paagi sa kanato, ug nagtinguha nga magpalambo kita sa hingpit nga pagtuo ug pagsalig kaniya, sa tanang nga mga kahintang. — Prov. 3:5,6; Isa. 26:4; I Tim. 4:10; Heb. 11: 6■

Moises Nangamuyo Alang sa Katawhan

Yabeng Bersikulo:

“Sumala sa imong dako nga gugma, pasayloa ang sala sa mga tawo, sama nga gipasaylo mo sila gikan sa ilang pagbiya sa Ehipto hangtod karon.”

—Numero 14:19

Pinili nga Kasulatan:

Numero 14:11-20

Subling niadtong asoy sa nangagi nga leksyon sa miaging semana, ang tibuok katiguman sa Israel naghigot bahin sa pagbato kang Joshua ug Caleb. Unya ang himaya sa Ginoo nagpakita sa mga tawo ug ang Diyos miingon kang Moises, “Hangtud kanus-a pa nga pagatamayon ako niining mga tawhana? Hangtod kanus-a sila magdumili sa pagsalig kanako bisan sa tanan nga mga milagro nga akong gihimo sa ilang taliwala? Patyon ko sila uban ang usa ka hampak ug laglagon sila, apan himoon ko ikaw nga usa ka nasod nga labi ka kusgan ug kusgan pa kay kanila.”- Num. 14:10-12,

Nagpangamuyo si Moises para sa mga tawo, ug nag-ingon sa Ginoo, “Kon patyon mo kini nga tanang mga tawo sa us aka higayon, ang mga nasod nga makadungog niini nga balita mahitungod kanimo mag-ingon, ang Ginoo wala makadala niini nga mga tawo sa yuita nga gisaad kanila.” Ug unya gisumada ni Moises ang kinaiya sa Dios, nga nag-ingon, “Ang Ginoo mahinay sa kasuko, nga puno sa gugma ug nagpasaylo sa sala ug pagrebelde. Bisana pa wala niya pasagdi nga wala masilutan ang sad-an.” Pagkahuman niini gisulti dayon ni Moises ang mga pulong nga makita sa atong Yabeng Bersikulo. — bersikulo 15-19

Nitubag Ang Dios kang Moises, “Gipasaylo ko na sila.” Bisana pa niana, nagpadayon siya, nga nag-ingon, “Walay usa sa mga tawo nga nakakita sa akong himaya ug sa mga milagrang timaan nga akong gihimo sa Ehipto ug sa disyerto apan wala magsupak kanako ug gisulayan ako sa napulo ka beses. Wala’y usa kanila nga makakita sa yuta nga gisaad ko sa ilang mga katigulangan.” Samtang ako buhi, nagaingon si Jehova, sa pagkamatuod gayud ingon sa inyong gisulti sa akong mga igdulungog, mao ang pagabuhaton ko kaninyo: Niini nga

kamingawan mangapukan ang inyong mga lawas nga patay; ug ang tanang mga naisip kaninyo, sumala sa tanan ninyong gidaghanon, gikan sa kaluhaan ka tuig ang kagulangan ug ngadto sa itaas, kadto nga nanagbagulbol batok kanako.”—Bersikulo 20-23,28,29

Miingon ang Dios sa Israel, “Ang imong mga anak mahimong mga magbalantay dinhi sulod sa kap-atan ka tuig, nag-antus tungod sa imong pagkadili matinud-anon, hangtod nga ang naulahi sa imong lawas naa sa kamingawan. Sulod sa kap-atan ka tuig — usa ka tuig alang sa matag usa sa kap-atan ka adlaw nga imong gisuhid ang yuta — mag-antos ka tungod sa imong mga sala.” Unya ang napulo ka mga espiya nga nakahatag sa daotan nga taho “gipatay ug namatay sa usa ka hampak.” (Ber. 33,34,37) Kini tin-aw nga gipakita sa tanan nga mga Israelitas nga wala mahimuot ang Dios sa napulo ka espiya. Gisulti kanato sa Kasulatan, “Adunay usa ka paagi nga daw tama sa tawo, apan sa katapusan kini mosangpot sa kamatayon.” (Panultihon 14:12) Tinuod kana sa napulo ka mga espiya ug sa ilang mga pagbutangbutang naimpluwensyahan ang mga Israelita.

Nagpadayon ang Ginoo, nga nag-ingon, “Tungod kay ang akong sulugoon nga si Caleb adunay lain nga espiritu ug nagsunod kanako sa bug-os nga kasingkasing, dad-on ko siya sa yuta.” (Num. 14:24) Si Caleb, kauban si Joshua, hingpit nga nagsunod sa Ginoo pinaagi sa paghatag usa ka maayong balita. Gibuhat nila kini pinaagi sa pagsulti sa mga Israelita, “Ang Ginoo kauban nato. Ayaw pagkahadlok.” (bersikulo 9) Samtang hapit tanan sa ubang mga Israelita nahadlok ug nagduha-duha, si Caleb ug Josue nagbutang sa ilang pagsalig sa Diyos, inay sa kusog sa tawo.

Isip espirituhanon nga mga Israelita, gihatagan usab kita sa Dios sa susamang hinungdanon nga saad nga kauban niya kita. “Dili ko ikaw biyaan; dili ko ikaw talikdan. Mao nga giingon nato uban ang pagsalig, Ang Ginoo ang akong magtatabang; Dili ako mahadlok.” (Heb. 13:5,6) Padayon nga huptan naton sa kanunay sa atong mga hunahuna ang kahibulongang mga saad sa Diyos ug hingpit nga pagsalig kaniya. — Efe. 6:10; II Tim. 1:7; 1 Pedro 5:7■

"Ang mga Patay Walay Nahibal-an Bisan Unsa"

"Si Kristo usab nag-antus alang sa mga kasal-anan, ang mga matarung alang sa mga dili matarung, aron kita dad-on ngadto sa Dios, nga gipatay: ... Niini usab siya miadto ug nagwali sa mga espiritu nga nabilanggo."

—I Pedro 3: 18,19

Ang kamatooran sa Pulong sa Diyos dili masabtan ug husto agawas sa pagsusi sa tibuuk nga pamatuod sa gihatag nga hilisgutan. Gihulagway kini sa daghang mga pahayag bahin sa kahimtang ug kung diin gikan si Jesus sa panahon sa taliwala sa iyang kamatayon ug sa iyang pagkabanhaw, sukwahi sa lainlaing mga teyoriya ug tradisyon nga gisugyot sa tawhanong kinaadman.

Sa usa ka panagna sa Daang Testamento bahin kang Jesus, nga gikutlo ni Apostol Pedro, ug gipadapat kaniya hangtod sa pagkamatay ug pagkabanhaw sa Agalon, giingon ni Jesus nga naa sa "impyerno." (Sal. 16:10; Buhat 2:27- 27-32) Ang mabaw nga pagbasa sa atong pangbukas nga teksto nagpakita nga miadto siya sa usa ka lugar aron magwali sa "mga espiritu nga nabilanggo," nga daw nagpiho sa tradisyon nga ang impiyerno usa ka lugar. Si Jesus ba tinood nga miadto sa dapit nga gitawag nga "impyerno" sa iyang pagkamatay?

Aron matubag kini, kinahanglan una nato nga masabtan ang kahulugan sa kasulatan sa "impyerno." Ang impiyerno sa Bibliya, sa yano ra, mao ang kahimtang sa kamatayon. Sa Daan ug Bag-ong Tugon, ang sheol ug hades ang managsama nga Hebreohanon ug Griego nga mga pulong nga gihubad nga "impyerno," ug gihubit ang usa ka kahimtang sa hingpit nga pagkawalay alamag - "ang mga patay wala makahibalo bisan unsa." (Eccles. 9:5,10) Ingon si Jesus namatay usa ka lukat, o kapuli, alang sa amahan nga si Adan ug sa iyang kaliwatan, sa ingon pagkuha sa lugar sa makasasala, busa kinahanglan nga moadto siya sa kini nga kahimtang sa kamatayon, ang impiyerno sa Bibliya. — I Tim. 2:5,6; 1 Pedro 1:18,19

“Gibuhat niya ang iyang lubnganan uban sa mga daotan,” gipahayag sa propeta bahin kang Jesus. (Isa. 53:9) Nahiuyon kini nga sukaranan nga kamatuoran sa Bibliya nga kinahanglan kita mangita usa ka pagsabut sa bisan unsa pa ang isulti sa sagrado nga Pulong bahin sa kung diin si Jesus tali sa panahon sa iyang pagkamatay sa krus ug sa iyang pagkabanhaw gikan sa mga patay sa ikatulo ka adlaw pagkahuman. Kini kinahanglan usab nga buhaton kita nga independente sa mga tradisyon sa mga tawo.

Aron tin-aw nga masabtan kung giunsa posible ni Jesus nga magwali sa “mga espiritu nga nabilanggo” sa panahon nga ang ubang Kasulatan nagpakita nga wala siyay alamag diha sa kamatayon, kinahanglan una sa tanan mahibal-an kung kinsa ang “mga espiritu” kinsa siya nagwali. Kini ang kasayuran nga gihatag ni Pedro sa ato sa mga pulong pagkahuman sa atong sinugdan nga teksto, “Nga bisan kanus-a wala magmasinugtanon, kung kanus-a naghulat ang pagkamapailubon sa Dios sa mga adlaw ni Noe.” - I Ped. 3:20

Sa iyang ikaduhang sulat, gihatagan kita ni Pedro sa labi pa nga pagpaila sa mga “espiritu,” nga nag-ingon, “Kung ang Diyos wala magpagawas sa mga anghel nga nakasala, apan gitambog sila sa impierno, ug gitugyan sila sa mga kadena sa kangitngit, nga gitagana sa paghukom; Ug wala maluwas ang daan nga kalibutan, apan giluwat si Noe nga ikawalo nga tawo, usa ka magwawali sa pagkamatarong, nga nagdala sa baha sa kalibutan sa mga dili diosnon.” - II Ped. 2:4,5

Gikan sa nahauna nga kinutlo makita nga ang mga “espiritu” nga giwali ni Jesus usa ka grupo sa mga anghel nga wala magmasinugtanon sa Dios sa panahon sa baha. Gihisgotan usab ni Apostol Jude kining parehas nga mga binuhat, parehas nga nagtumong kanila ingon mga anghel, ug gihulagway ang ilang espesyal nga sala ingon nga sila “wala magtipig sa ilang una nga kahimtang.” Gipasabut usab ni Jude, sama sa gibuhat ni Pedro, nga kini nga mga anghel karon nabilanggo sa “kadena sa kangitngit,” naghulat alang sa “paghukom sa dakung adlaw.” - Judas 6

Kini nga mga “espiritu nga nabilanggo”, dili, ang mga “espiritu” o “panagway” sa mga tawo nga namatay, apan mga espiritu nga binuhat nga usa ka anghel nga kinaiya sa paglungtad. Kini usa ka

hinungdanon nga kamatuoran nga kanunay nga ibutang sa hunahuna bahin sa maong hilisgutan.

Nahibal-an nato nga sa yutan-ong parte sa paglalang, nga makita ug masabtan nato, adunay lainlaing lebel sa paglungtad, gikan sa labing ubos nga porma sa kinabuhi nga gikan sa usa ka-cell hangtod sa tawo, kinsa sa iyang pagkahingpit mao ang hari niining materyal , yutan-ong dominio. Gipakita sa Kasulatan nga kining parehong klase sa diosnon nga paglalang nilanggkob hangtod ngadto sa kinahatas-ang parte sa kalibutan, halayo kaayo nga dili na makita sa mata sa tawo, ug nga labaw sa tawo, ang labing taas sa mga yutan-ong nilalang sa Dios, adunay usa ka kalibutan nga espiritu. Niini nga kalibutan sa espiritu, bisan ingon sa natural, adunay lainlaing mga mando sa mga nilalang, sama sa mga anghel, mga punoan ug gahum. — Roma. 8:38

Mahitungod sa tawo, ang salmista nagpahayag, “Gihimo mo siya nga labing ubos sa mga anghel.” (Sal. 8:5) Sa pag-anhi ni Jesus sa yuta aron mamatay isip Manunubos sa tawo, siya “nahimo nga unod,” ug ingon usa ka tawo siya namatay. (Juan 1:14) Bisan pa, sa dihang siya nabanhaw siya gibayaw ngadto sa kahitas-an, “Labaw sa tanan nga punoan, ug gahum, ug kusog, ug kamandoan, ug ang matag ngalan nga gilaraw, dili lamang sa niining kalibutan, apan usab sa kung unsa ang moabot.”(Efe. 1:21) Sa ingon gipakita sa Kasulatan ang usa ka tin-aw nga linya sa pagbulag taliwala sa yutan-on ug sa mga espiritu nga mga paglungtad.

Gipakita sa Bibliya nga karon nga panahon adunay mga balaan ug dili balaan nga mga anghel, bisan tuod nga kini sila ngga espiritung mga binuhat nahiuyon sa Dios ug nagserbisyo kaniya sa lainlaing mga kapasidad. Sa mga anghel nga nagpabilin nga nahiuyon sa Maglalalang ang apostol nag-ingon nga sila karon “mga espiritu nga nagaalagad, nga gipadala aron mangalagad alang kanila nga mahimong mga manununod sa kaluwasan.” - Heb. 1:14

Sa mga pipila ka mga bersikulo sa sayo pa atong mabasa, “Mahitungod sa mga anghel giingon niya, Nga nagahimo sa iyang mga anghel ingon espiritu, ug ang iyang mga ministro nga siga sa kalayo.” (bersikulo 7; Sal. 104:4) Mahitungod sa pag-atiman sa mga anghel nga gihatag sa mga Kristohanon, si Jesus miingon. , “Pagbantay nga dili ka magtamay sa usa niining mga gagmay; kay

sultihan ko kamo, nga ang ilang mga anghel kanunay nga nakakita sa nawong sa akong Amahan nga anaa sa langit.”- Mat. 18:10

LANGITNON UG YUTAN-ONG “ANGHEL”

Ang estudyante sa Kasulatan kinahanglan dili malibog sa kamatuoran nga sa Bibliya ang pulong nga “anghel” usahay gipadapat sa mga tawo. Ang pulong sa tinuud nagpasabut sa usa ka sulugoon, o messenger, ug kini kanunay kinahanglan nga mahibal-an gikan sa konteksto kung ang teksto gigamit ba o dili sa pagtumong sa mga tawo nga messenger/mensahero o sa langitnon nga mga mensahero.

Sa laing bahin, daghang Kasulatan ang tin-aw nga nagpaila nga adunay mga espiritu ng linalang nga gitawag nga mga anghel. Pananglitan, sa gabii nga natawo si Jesus usa ka anghel ang nagpahibalo sa iyang pagkahimugso sa mga magbalantay. Kana nga usa ka espiritu nga naghimo sa kini nga pag-alagad dayag gikan sa mga pulong: “Sa kalit may kauban nga anghel nga usa ka langitnon nga panon nga nagdayeg sa Dios, ug nag-ingon, Himaya sa Dios sa kahitas-an, ug sa yuta malinawon, maayong kabubut-on nganha sa mga tawo.”(Lucas 2:10-14) Ingon usab, usa ka espiritu nga nagpahibalo kang Maria nga siya mahimong inahan ni Jesus, ug kini usa ka espiritu nga nag-alagad kang Jesus sa Tanaman sa Getsemani. Gihiisgotan ni Jesus ang langitnon nga mga binuhat sa dihang giingon niya nga makapangayo siya sa iyang Amahan ug labaw pa sa napulog-duha ka mga legion sa mga anghel ang gihatag aron motabang ug mapanalipdan siya. — Lucas 1: 26-38; 22:43; Mat 26:53

Ingon sa nakita na nato, bisan pa, dili tanan nga mga anghel nga nilalang nagpabiling maunongon kang Jehova, ang ilang Maglalalang, ang uban kanila wala magmasinugtanon. Kini nga mga dili-matinumanon, pinaagi sa kasagaran nga paggamit, ginatawag nga mga “nahulog nga mga anghel.” Ang gikutlo sa Kasulatan kaniadto nga nagpakita nga ingon usa ka silot sa ilang pagsukol sila karon gidakup, o nabilanggo, sa “mga kadena sa kangitngit,” naghulat sa paghukom

ASA ANG MGA “ESPIRITU”?

Sa usa ka teksto nga gikutlo gihatag ni Apostol Pedro kanato ang pipila ka hinungdanon nga kasayuran kung unsa ang naglangkob sa

bilanggoan sa balay sa mga nahulog nga mga anghel. Gisulti niya ang mahitungod sa mga anghel nga nakasala, nga ang Diyos “nagpukan kanila sa impyerno.” - II Ped. 2:4

Ang pulong nga “impyerno” niini nga bersikulo wala naghubad sa pinulungang Griego nga hades. Ang termino dinhi nga gigamit sa apostol mao ang Greek nga pulong tartaroo, ug mao lamang kini nga panahon nga kini makita sa Bibliya. Ang Tartaroo naggikan sa pulong tartarus, usa ka termino nga gigamit sa mitolohiya sa Gresya nga ngalan alang sa usa ka kangitngit nga kahiladman o bilanggoan. Dinha sa maong teksto ang tibuuk nga ekspresyon, “ihulog sila sa impyerno,” gigamit sa paghubad sa tartaro. Sa ingon, ang pulong dayag nga nagtumong sa usa ka buhat ug usa ka lugar. Ang pagkahulog sa mga anghel nga nakasala naggikan sa kadunggan ug dignidad ngadto sa kaulawan ug pagkondenar. Ang hunahuna mao nga ang Dios wala magpagawas sa mga anghel nga nakasala, apan gipaubos sila ngadto sa usa ka posisyon nga makaulaw ug gipugngan ang ilang espirituhanon nga mga gahum.

Kini nga mga anghel sa ilang orihinal nga kahimtang sa pagkabalaan, mga gamhanan ug dungganon, ug dayag nga adunay daghang kalingkawasan. Sa ilang pag-alagad sa Diyos ug sa iyang yutan-on nga paglalang tingali sila ang kanunay nga magbiyahe taliwala sa yuta ug ubang bahin sa halapad nga uniberso sa Magbubuhat. Si Judas nag-ingon nga kini nga mga anghel “wala magtipig sa ilang una nga kahimtang.” Kini ang gipasabut sa mga pulong sa Genesis 6:2, nga mabasa, “Ang mga [anghel] mga anak sa Diyos nakakita sa mga anak nga babaye sa mga tawo nga sila matahum; ug sila mikuha kanila nga mga asawa nga ilang gipili.” Sa ato pa, ang sala sa kini nga mga anghel mao, sa usa ka bahin, ang pagka materyal isip mga tawo ug nakipagrelasyon nga iligal sa mga anak nga babaye sa mga tawo.

Sa lainlaing mga panahon sa panahon sa kasaysayan nga nasakup sa Bibliya, lainlain nga mga balaang mensahero, o mga anghel, ang gipadala sa kalibutan aron sa paghatud sa mga mensahe sa mga propeta ug uban pa. Sa kadaghanan niini nga mga okasyon gitugutan sila sa pagpakita ingon mga tawo. Usa ka panangliton niini gihatag sa pagbisita sa tulo ka mga anghel ngadto kang Abraham sa wala pa ang pagkatawo ni Isaac. (Gen. 18) Ang kini nga mga

materyalisasyon gitugotan sa dihang gitugyan sa Ginoo, ug kung ang mga anghel nga naghimo niini wala molapas sa ilang mga pribilehiyo. Bisan pa, ang mga anghel nga nakasala sa wala pa ang baha “wala magpadayon sa ilang una nga kahimtang” - mao kana, mas gusto nila nga ipadayon ang ilang pagpakig-uban sa katawhan isip mga tawo.

Tungod sa limitad nga mga gahum pinaagi sa dili maayong relasyon sa nahulog nga kaliwatan sa tawo, unsa ka haom nga ang ilang silot mao ang pagpaubos, o pagkaubos, ug sa samang higayon gipugngan sa mga “kadena sa kangitngit.” Ang hunahuna nga nasulat sa paggamit sa pulong nga “bilanggo,” nga makita sa atong sinugdan nga teksto, mao ang pagpugong sa kagawasan. Sa ingon, kini nga mga “espiritu” naa sa “bilanggoan,” nga gipugngan ang kadaghanan sa normal nga kagawasan nga ilang naangkon samtang sila anaa sa hingpit nga panag-uban ug panag-uyon sa Magbubuhat.

Bisan kung ang pisikal nga “lugar” sa pagkalumbay sa mga nahulog nga mga anghel dili kaayo hinungdanon kaysa sa kahimtang sa ilang relasyon sa Diyos, adunay ebidensya sa kasulatan nga nagsuporta sa hunahuna nga ang ilang lugar sa impluwensya limitado sa yuta ug dili kaayo dili direkta nga kontak kauban ang pamilya sa tawo. Sa mga asoy sa Ebanghelyo sa ministeryo ni Jesus, kanunay namong gihisgotan ang iyang paghingilin “mga demonyo” o “mga diablo.” Sa ulahi, ang mga apostoles nakapribilehiyo sa paghatag usa ka susamang serbisyo alang sa lainlaing mga tawo. Samtang ang mas taas nga mga kritiko naningkamot nga pamatud-an nga kini nga mga kaso nga giatubang ni Jesus ug sa mga apostoles mga pananglitan ra sa pagkabuang, adunay labi nga katino nga usa ka panghunahuna bahin sa personalidad nga gilakip sa mga “demonyo” nga gitugotan ang bisan unsang ingon nga liberal nga paghubad.

HARING SAUL UG ANG MANGKUKULAM SA ENDOR

Daang Tugon usab, nakit-an nato ang ebidensya sa limitado nga mga kalihokan sa mga nahulog nga mga anghel o “espiritu nga nabilanggo.” Anaa, pananglitan, ang kaso ni Haring Saul ug ang salamangkero sa Endor. Ang tanan nga mga pagpang-ungo gidili sa Balaod ni Moises, ug gisilutan pinaagi sa kamatayon, bisan pa ang mga karaang espiritista nagpadayon sa ilang dili maayo nga mga

buhat. Sa dihang si Haring Saul, tungod sa iyang pagkamasinupakon, nawad-an sa pabor sa Diyos ug nakita nga naa siya sa peligro nga mapildi sa iyang mga kaaway, naghangyo siya sa salamangkero nga makigkomunikar kay Samuel aron tan-awon kung may mahimo ba ang patay nga propeta.

Ang asoy bahin sa karaan nga pag-asoy natala sa I Samuel 28:7-20. Daghang mga estudyante sa Bibliya, sa pagbasa niini nga istorya sa gipakigsulti ni Saul sa namatay nga Propeta Samuel, ang nakahinapos nga naghatag kini labing maayo nga pamatuod sa kasulatan nga ang mga patay dili gyud patay. Adunay mga pag-angkon nga kadtong daw patay na tinuod nga buhi nga anaa sa laing lugar, ug nga sila mahimo nga makigsulti sa ilawom sa pipila ka mga kondisyon, labi na sa tabang sa usa ka espiritista. Sa tanan nga mga panahon, gigamit ni Satanas ang kini nga pamaagi sa paglimbong sa paningkamot nga masupak ang yano nga mga pagtulon-an sa Kasulatan nga ang “bayad sa sala mao ang kamatayon.” - Roma. 6:23

Samtang gisusi nato sa makadiyot ang pipila ka mga kamatuoran bahin sa pagbisita ni Saul sa mangkukulam, mamatikdan nga sumala sa kaugalingon nga mga pulong ni Saul, wala na siya pabor sa Diyos. Atol sa maong panghitao miingon siya, “Ang Dios mibulag gikan kanako, ug dili na motubag kanako, ni pinaagi sa mga profeta, ni pinaagi sa mga damgo.” (I Sam. 28:15) Samtang buhi pa si Samuel siya usa ka matinud-anon nga sulugoon ug propeta, ug dili andam nga mosupak sa gusto sa Diyos. Bisan pa dinhi nakita nato si Saul, nga nahibal-an mismo nga ang pag-uyon sa Diyos mibiya kaniya, naghangyo sa salamangkero nga makakuha usa ka mensahe gikan niining matinud-anong propeta.

Kung maghunahuna kita nga si Samuel buhi, ug wala gyud namatay, nga nagpuyo sa langit o sa uban pang lugar, mahimo ba niya nga dili kaayo siya mosunud sa Ginoo kay sa dinhi pa siya sa yuta? Dugang pa, kinahanglan ba nga kita motuo nga kini nga mangkukulam, ubos sa pagkondenar sa balaod sa Diyos, adunay gahum sa pagpugong sa kabubut-on sa Diyos, ug dili lamang nagpatungha kang Samuel, apan nagbuhat sa usa ka mensahe gikan kaniya aron paghupay niining masuklanon nga hari? Sa parehas nga kaso, ang tubag sigurado nga dili! Ang kini nga asoy gihatag kanato

sa Bibliya ingon usa ka talaan sa usa ka hinungdanon nga panghitabo sa kinabuhi ni Saul nga nagpakita kung unsa siya kadugay gikan sa pagkamatinud-anon sa balaod sa Dios, apan wala’y hunahuna nga hatagan ug dungog ang pag-angkon sa mangkukulam nga nakakita ug nakigsulti kang Samuel.

Ang mga pamaagi nga gigamit sa mga dautang espiritu pinaagi sa medium sa Endor parehas sa mga gigamit karon. Ang mga nahulog nga mga anghel nagpahinabo sa atubangan sa panan-awon sa salamangkero ang pamilyar nga pagkasama sa propeta, nagsul-ob, sama sa iyang naandan, usa ka taas nga manta. Sa diha nga iyang gihulagway ang hulagway sa iyang hunahuna nga gipakita sa mga dautang espiritu, giila kini dayon ni Saul ingon usa ka paghulagway kang Samuel. Bisan pa, si Saul mismo wala’y nakita. Siya “nagtoo” gikan sa paghulagway nga kini mao si Samuel. — bersikulo 14

Dali nga makombinsir, sama sa kasagaran sa mga tawo sa ingon niini nga kahimtang, si Saul wala mohunong sa pagpangutana kung giunsa nga si Samuel “nakita” sa salamangkero ingon usa ka tigulang, kung siya usa na ka espiritu karon ug mas labi ka maayo kaysa kaniadto. Wala usab maghunahuna si Saul kung ngano nga gisul-ob ni Samuel ang parehas nga karaan nga manta sa kalibutan sa espiritu nga iyang gisul-ob sa dihang nakaila siya nga usa ka yutan-on nga binuhat, ni gihunahuna niya nga ang manta sa propeta dugay nang nadunot sa lubnganan. Si Saul gibiyaan sa Ginoo, ug karon dali nga nalimbongan sa mga bakak nga mga “espiritu,” nga nagpakilala sa propeta ug nakigsulti kang Saul sa iyang ngalan pinaagi sa salamangkero.

“Ngano nga gisamok mo ako, aron ako pukawon?” girepresentar niya iyang kaugalingon isip ang patay nga propeta nga nangutana. (bersikulo 15) Kasagarang nasabtan sa mga Israelita sa mga adlaw ni Haring Saul nga ang mga patay natulog sa Sheol. Mao nga ang pangutana, “Ngano nga gisamok mo ako?” Dili ingon katingad-an. Apan, mahanduraw ba nato sa makadiyut nga kining gihukman nga salamangkero adunay gahum sa pagbanhaw sa propeta gikan sa mga patay? Dugang pa, kung wala gyud namatay si Samuel, apan nagpangalipay sa iyang kaugalingon sa kalibutan sa espiritu, dili ba kini katingad-an nga siya gipahayag sa salamangkero nga moanhi “gikan sa yuta imbis nga “manaog ”gikan sa langit?”

Pinaagi sa gahum sa mga dautang espiritu, ang patay nga si Samuel giasoy nga nag-ingon kang Saul, “Ugma ikaw ug ang imong mga anak nga lalake magauban kanako: si Jehova usab magahatag sa panon sa Israel sa kamot sa mga Filistehanon.” (Bersikulo 19) Hunahunaa ang matitud-anong si Samuel ug ang hinigugma nga si Jonathan nga magkahiusa sa kalibutan sa espiritu kauban ang daotang Haring Saul! Sa pagkatinuod, wala kini mahiuyon sa teolohiya sa Kristiyano. Sa katapusan, siyempre, apan dili sa pagkasunod nga adlaw, kining tanan nagkahiusa sa kamatayon, sa Sheol, ang impyerno sa Bibliya. (I Sam. 31:1-6) Bisan sa kahimtang sa pagkamatay, naghulat sila sa pagkabanhaw, sa dihang ang tanan pagatawgon sa Anak sa Tawo. Wala kini nagkinahanglan sa gahum sa bruha nga husto nga gitagna ang hapit nang kapildihan ug kamatayon ni Saul. Sa tinuud, nahadlok na kini ni Saul, busa iyang gihangyo ang salamangkero.

Sa tinuud, walay bisan si Saul o ang salamangkero ang nakigsulti kang Samuel, kondili sa usa o daghan pa nga mga “espiritu nga nabilanggo.” Gani, ang ilang panguna nga kalihokan gikan pa sa panahon sa baha mao ang paglimbong sa katawhan, labi na ang kabahin sa kahimtang sa mga patay. Ang paghisgot sa mga Kasulatan sa kini nga mga neykutor, mga witwitan, ug mga enkantador ang nagtukmod kanato nga ipanghimatuud nga pinaagi sa mga tigpataliwala ang mga anghel nangita nga makig-uban sa Israel. Dayag nga kini usab nga kostumbre alang niini nga mga medium ang mag usab-usab sa paagi sa ilang pagpakita matag karon ug unya. Sa mga adlaw ni Jesus ug sa mga apostoles, pananglitan, ang paglihok niini nga mga espiritu dayag nga nabag-o gikan sa pamaagi sa pagpang-ungo hangtod sa pagpang-angkon ug pagpanag-iya.

MODERNONG BUHAT SA “ESPIRITU”

Tungod kay gihatagan sa gahum nga mahimong tawhanon, bisan pa nga nag-abuso niini, kini nga mga nahulog nga mga anghel nagpadayon sa paggamit sa ilang mga gahum pinaagi sa mga ahensya sa tawo, bisan sa paggamit sa mga medium o pinaagi sa direkta nga pagpugong sa hunahuna, ingon sa obsession. Bisan pa, dayag nga kinahanglan nga ang tawo mouyon niining langyaw nga pagdominar sa di pa mapanag-iya ang mga dautang espiritu. Kung ilang panag-iyahon, dayag nga ang kabubut-on mahimong mabungkag nga wala nay gahum sa pagsukol. Mao nga ang serbisyo

ni Jesus ug ang mga apostoles sa paghingilin sa mga demonyo ug diablo gipabilhan pag-ayo niadtong mga nasakop niadtong panahona.

Samtang ang mga nahulog nga anghel nga mga binuhat mahimo, matag karon ug unya, magbag-o sa ilang pamaagi sa pagkontak ug paglimbong sa kaliwatan sa tawo, ang ilang impluwensya kanunay nga nahilayo sa Diyos ug layo sa kamatuoran sa iyang Pulong. Daghang sugilanon ang gihimo bahin sa pagpakigsulti sa mga patay, bisan pa sa tanan nga mga pagsulay nga nahimo, unsa man ang kinatibuk-an nga sangputanan? Tinood, daghan ang nakumbinsi nga sila nakigsugilanon sa ilang mga patay nga mga higala ug mga paryente, apan dinhi kini natapos. Wala'y mapuslanon nga kasayuran nga nakuha pinaagi sa mga pagtagbo.

KON UNSAY GIINGON NI KRISTO SA MGA ESPIRITU SA PRISOHAN

Karon nga nahibal-an nato kining mga “espiritu” nga gisulti kanato ni Pedro nga gisangyawan ni Jesus, ang pangutana mitungha, Giunsa nga kining maong pagwali natuman? Giunsa nga si Hesus naa sa Sheol, o hades, diin wala’y panimuot, bisan sa samang higayon nagsangyaw sa mga nahulog nga mga anghel? Ang pagpatin-aw bahin niining dayag nga kalisud yano kung atong susihon pag-ayo ang maong tudling. Sumala sa hubad ni King James, ang apostol nagsulti nga si Jesus “miadto ug nagwali sa mga espiritu nga nabilanggo.” Ang pipila ka mga eskolar nga Griego, nagsugyot nga ang pulong nga “milakaw ug nagsangyaw” gigamit sa diwa sa paghuman sa usa ka butang, ug dili sa ang pagbati sa pag-adto sa bisan unsang piho nga lugar o lokasyon. Ang maong panan-aw nagsugyot nga si Jesus wala moadto sa usa ka lugar, apan gimantala pinaagi sa iyang ehemplo.

Si Benjamin Wilson, sa iyang hubad sa Emphatic Diaglott, naghubad niini nga teksto, “Nagwali siya sa mga espiritu sa bilanggoan,” nga wala giapil ang duha nga mga pulong, “milakat ug,” ingon nga kadaghan nga may kalabutan sa usa ka husto nga pagsabut sa teksto. Sa usa ka footnote niini nga teksto giingon niya nga ang uban nga mga awtoridad mouyon kaniya. Sa dili pag-apil niining duh aka mga pulong, ang tibuuk nga teksto mabasa, “Kay si

Cristo usab nag-antus sa makausa alang sa mga kasal-anan, ang mga matarung alang sa mga dili matarong, aron dalhon niya kita sa Dios, nga gipatay diha sa unod.... Nga pinaagi niini giwali usab niya ang mga espiritu sa bilanggoan.” (I Ped. 3:18,19) Sa ingon gihatag, ang gipasabut mao nga pinaagi sa iyang pagkamatay ug pagkabanhaw, nga si Jesus “nagwali” usa ka leksyon sa mga nahulog nga mga anghel pinaagi sa iyang pagkamatinud-anon sa ang Langitnong Amahan ug Magbubuhat, kontra niadtong mga espiritu nga nagmasupilon.

Si Lucifer ang una sa mga espiritung nilalang nga nagrebelde batok sa Diyos, ug dayag nga iyang gigamit ang daghang impluwensya niadtong niuban sa ulahi nga mga grupo sa mga rebelde. Sa Mateo 25:41 ang ekspresyon nga, “ang yawa ug ang iyang mga anghel,” nagpaila sa usa ka suod nga relasyon tali ni Satanas ug sa uban pang mga nahulog nga espiritu nga mga binuhat. Kini ang espiritu sa ambisyon ug garbo nga hinungdan sa pagkahulog ni Lucifer. (Isa. 14:12-14) Dayag nga ang sama nga espiritu nagpalayo sa mga ranggo sa mga nahulog nga mga anghel. Sa kasukwahi, ang pagkamatinud-anon ni Jesus, nga nagdala kaniya sa pagpaubos sa iyang kaugalingon ug nahimong masinugtanon hangtod sa kamatayon, mahimong usa ka kusganon nga sermon sa mga “espiritu nga nabilanggo.” Dugang pa, ang gahum sa maong sermon madugangan pag-ayo kung ang mga espiritu nga nagpahayag nga si Jesus. tungod sa iyang pagkamatinud-anon, gibanhaw gikan sa mga patay ug labi nga gibayaw ngadto sa usa ka lugar sa tuo nga kamot sa Dios, samtang sila gipakaulawan ug gipaubos tungod sa ilang pagkamasupilon.

Sa ingon nahibal-an nato, ang pagsalikway niadtong wala mahisulat sa kasultan nga mga tradisyon nga gihatag sukad pa sa panahon sa Daang Tugon, nga ang mga lainlaing mga tudling sa Bibliya nga adunay kalabotan sa mga patay, kung tukma nga masabtan, makitaan nga nahiuyon sa dagkong mga sukaranan nga mga kamatuoran nga ang “bayad sa sala mao ang kamatayon,” ug nga ang “patay wala makahibalo bisan unsa.” - Roma. 6:23; Ecclesiastes 9: 5■